

När upphör en människas rätt att få bestämma över sitt liv?

Det som började som ett förutsättningslöst möte mellan Anna-Lena Lodenius och Alice Babs slutade med en dokumentär om det svenska förvaltarsystemet.

I samband med Föreningen Medias årsmöte den 6 mars kom Anna-Lena Lodenius och Lotta Hellman och berättade för deltagarna om sitt arbete med dokumentären "Alice Babs förlorade rättigheter", som sändes på Dokument inifrån i december 2013.

Våren 2013 ringer en bekant till Anna-Lena och berättar att Alice Babs satts under förvaltare och att alla hennes saker är borta. Hon ville träffa en journalist. Motvilligt går Anna-Lena med på att träffa Alice.

-Jag träffar en arg människa, men som har glimten i ögat. Hon ville att vi skulle göra något för att andra inte skulle råka ut för samma sak, fortsätter hon.

Efter en stroke var Alice handikappad och satt under förvaltare och så småningom fick Alice besöksförbud.

Äldreboendet där Alice bodde tyckte att det var svårt att hantera alla besök som Alice fick. Hon var en känd person och många ville träffa henne. Till exempel fick hon periodvis inte ha telefon och då var personalen tvungen att gå till Alice när någon ringde och sökte henne.

-Hon hade Alzheimers sjukdom, men var ändå klar tyckte jag, säger Anna-Lena. Jag började fundera på om man har ett människovärde när

FOTO: PATRIC LINDEN

Anna-Lena Lodenius och Lotta Hellman berättade för Medias medlemmar om sitt arbete med dokumentären "Alice Babs förlorade rättigheter".

man blivit gammal och sjuk. Hur länge fortsätter omvärlden att respektera en människa som fått diagnosen Alzheimers eller demens? Jag kollade upp det Alice sagt och kunde finna belägg för det.

Anna-Lena Lodenius säger att det är ett större ingrepp att få en förvaltare

än en god man. Men enligt henne står det nästan inget i lagen om det. För att överklaga det interimistiska beslutet att hon skulle få en förvaltare dikterar Alice ett brev till tingsrätten, som hennes vänner skrev ned. Men eftersom andra källor beskriver henne som så otillräckligt lyssnade inte rätten. Det är ett moment 22.

Sedan Anna-Lena träffat Alice skriver hon en artikel om deras möte och funderar en del kring förvaltarskapet. Men ingen tidning vill publicera artikeln med hänvisning att det är för privat.

Istället skriver Anna-Lena om det på sin blogg. Men utan att sätta ut Alice namn.

-Jag får 100 000 besökare! Många kommenterar och det är både äldre, anhöriga och vårdpersonal som hör av sig.

Kort därefter stöter Anna-Lena ihop med Lotta Hellman på en restaurang på Söder i Stockholm. När de går därifrån har de bestämt att de ska ta med ett teve-team och besöka Alice.

När de kommer till äldreboendet där Alice Babs bor är det plötsligt besöksförbud till Alice. Och Alice var arg! Men förvaltaren menade att Alice

Forts. på nästa sida.

Forts. från sid 1.

blev för upprörd när hon träffade Anna-Lena. Men det var inte bara Anna-Lena som fått besöksförbud – det var alla vännerna.

Anna-Lena och Lotta gick till Johan Brånstad, Dokument inifrån. Johan, som enligt dem är en rättighetsfundamentalist, ”tände på alla cylindrar” och när de gick ifrån mötet hade han lovat att stötta projektet!

De säger att de ville göra en komplex berättelse. De ville att dottern Titti Sjöblom, personalen och förvaltaren liksom Alice och hennes vänner skulle få komma till tals.

–Vi ville följa alla. Och vi vill poängtera att vi har en stor förståelse för Titti och hennes syskons dilemma.

Lotta Hellman pratade med Titti Sjöblom flera gånger, och varje gång sa Titti, som är syskonens representant, att hon var tveksam, men vill avvakta med beslutet att eventuellt delta i filmen. Till sist sa hon nej till att delta i dokumentären och ge sin och syskonens syn på att Alice satts under förvaltare.

Johan Brånstad vidhöll att det var viktigt att de gjorde filmen även om det var svårt.

–Vad har man för rättigheter som äldre dement blev huvudspåret, säger Anna-Lena och Lotta.

De började fundera på om filmen istället skulle handla om vad en förvaltare gör. Lotta Hellman kontaktade därför Alice förvaltare och hon fick okej på att följa med förvaltaren tillsammans med ett filmteam under

två arbetsdagar. Det blev också ett antal telefonsamtal.

Förvaltare är ett uppdrag som vem som helst kan få, om man inte finns i brottsregistret eller hos kronofogden. En del förvaltare har 1–2 klienter som de hjälper. Andra har många klienter och just Alice förvaltare hade då 17 klienter.

Lotta Hellman säger att hennes upplevelse är att Alice förvaltare vill väl men också har en enorm makt över en människas liv.

–Hon fick mig att tänka på syster Ratched i Gökboet, berättar Lotta. Sedermera försöker förvaltaren stoppa filmen genom att kontakta Johan Brånstad. Hon säger att skälet är att Anna-Lena Lodenius är med och i den.

Anna-Lena och Lotta blir även kontaktade av Thomas Bodström, som är Titti Sjöbloms advokat. De ville också stoppa filmen.

Alla Dokument inifråns produktioner granskas ”line by line” innan sändning, så även denna och därtill skapades en ordentlig källförteckning för

allt material innan filmen sändes. Trots det är de nu anmälda till granskningsnämnden.

Eftersom de inte fick komma in och filma hos Alice Babs så har de använt sig av stillbilder och av ljudinspelningar som Anna-Lena gjorde de två gånger hon besökte Alice.

Alice sa att hon ville förändra förvaltarsystemet och att det var därför hon ville att de skulle göra filmen, säger Anna-Lena. Men det blev ingen debatt trots att 1,1 miljoner tittare såg dokumentären.

Enligt Anna-Lena och Lotta var det bara kvällstidningarna som skrev om dokumentären plus att Kulturnyheterna hade ett inslag. I övrigt var det helt tyst i medierna.

–Jag tror att det är tabu att prata om detta. Ska man verkligen lyssna på en människa som har exempelvis Alzheimers eller demens? säger Anna-Lena.

Avslutningsvis poängterar Anna-Lena och Lotta att Alice hade rätt – Det var ett viktigt ämne!

Gunnel Olausson

ORDFÖRÄNDEN HAR ORDET:

Varför väljer jag att engagera mig i föreningslivet?

Tre miljoner svenskar jobbar ideellt, frivilligt och inte sällan helt oavlönat. Dessa personer lägger ner sammanlagt cirka 480 miljoner timmar per år, 13 timmar per person och månad i arbetet inom cirka 200 000 organisationer.

Engagemanget hos svenskarna börjar svikta och redan på 1990-talet ”förlorade” föreningslivet upp emot en halv miljon medlemmar. Oroväckande redan då och med tanke på att trenden med ett minskat engagemang i föreningarna ökar, börjar vårt föreningsliv att urholkas.

Jag är en av dessa tre miljoner och ett återkommande diskussionsämne bland oss som jobbar aktivt i föreningar är den att det är så svårt att få fler att engagera sig, hur får vi fler att engagera sig?

För även om en förening ökar i medlemsantal är inte det synonymt med att man får fler som engagerar sig. En vanlig fråga från intresserade är: ”Vad kan föreningen göra för mig?” En inte lika vanligt förekom-

mande fråga är: ”Vad kan jag göra för föreningen?”

Vad beror detta på? Är vi för upptagna idag för att känna oss motiverade till att jobba tillsammans, även om man innerst inne vet att det har mer påverkan om man jobbar flera tillsammans än att stå själv och ropa?

Genom att vara föreningsaktiv har jag personligen fått kunskaper och kontakter vilket gör att jag till viss del tjänar in den tid jag lägger ner på föreningsarbetet. Det sparar med andra ord både mig och mina nära tid och energi varje gång vi möter nya utmaningar i vår vardag.

Att engagera sig i en förening behöver inte innebära att man sitter med i styrelsen eller är expert på ett visst område, det kan vara att man är med

och anordnar träffar för likasinnade, eller att man engagerar sig i en viss fråga som man känner sig berörd av.

Det kan också vara att man kommer och hjälper till vid olika evenemang såsom årsmöten eller dylikt. Man kan med andra ord styra själv hur mycket tid och energi man vill lägga på föreningen.

Föreningens 20-årsjubileum står för dörren. Välkommen att höra av dig – vi behöver din hjälp stort som smått.

Lars-Eric Sjölander
Ordförande

Tre vakanta poster gav idéer

Tänk att tre vakanta poster skulle få idéerna att sprudla! Det brukar snarare ge dystra framtidsutsikter. Nu började mötesdeltagarna i stället fundera över hur vi skulle kunna bedriva verksamheten på ett alternativt sätt.

Avgående ordföranden, Christina Zaar, öppnade Föreningen Medias årsmöte den 6 mars 2014. Gösta Elmquist valdes till mötesordförande, en uppgift som han skötte med den äran, just med tanke på problemen att för många medlemmarna att ställa upp med styrelsearbete så att alla styrelseposter skulle fyllas.

Diskussionen om det här kom givetvis igång först när balans- och resultaträkningarna hade fastställts, revisorer-

nas berättelser godkänts, den gamla styrelsen fått ansvarsfrihet och nya styrelsen hade valts.

Frågan var hur vi skulle hantera att inte alla styrelseposter fylldes. Skulle vi införa styrelseplikt för alla enligt ett rullande schema? Förslaget fanns redan på papper från en av medlemmarna, men bedömdes i nuläget som alltför realistiskt.

Diskussionen böljade fram och tillbaka. Den slutade i en sorts konsensus, som gick ut på att mer nyttja de frivilliga krafter bland medlemmarna som kan tänkas vilja ställa upp på kortare, enstaka uppdrag, som en sorts frivillig konsultverksamhet. Genast ställde sig två medlemmar i kö!

I budgeten för 2014 finns inlagd en ordentlig utredning

Forts. på sidan 5.

Om Förvaltare

Om någon inte kan ta hand om sig själv eller sin egendom, kan tingsrätten förordna en förvaltare. Den som har förvaltare måste, alltid eller i vissa fall, ha förvaltarens samtycke för att ingå avtal eller på annat sätt agera som rättssubjekt. En förvaltare råder alltså ensam över den egendom som omfattas av förvaltarens uppdrag.

Kommunens överförmyndare (i vissa kommuner finns en överförmyndarnämnd i stället) har tillsyn över de förvaltare som finns i kommunen. Ofta ansöker överförmyndaren om att förvaltare ska utses. Ansökan kan även göras av personen själv eller en nära anhörig. Tingsrätten fattar sedan beslut.

Om en förvaltare inte längre behövs ska förvaltarens uppdrag upphöra. Beslut om att förvaltare ska upphöra fattas av tings-

rätten. Detsamma gäller om förvaltarens uppdrag ersätts av ett godmanskap.

Den som utses till förvaltare ska vara en rättsrådig, erfaren och i övrigt lämplig man eller kvinna. Den som är underårig eller som själv har förvaltare får inte vara förvaltare.

Källa: Sveriges domstolar www.domstol.se/Familj/God-man-och-forvaltare/

Om dokumentären

Alice Babs förlorade rättigheter sändes på SVT den 5 december 2013. Den finns inte längre att se på SVT Play. Men ni kan söka andra klipp på SVT.

MAGASINET LÅKAREN NR 1/13
FOTO: BOSSE JOHANSSON

Nytt från Media slår ett slag för föreningens medlemmar och våra skilda yrkeskunskaper. Denna gång har turen kommit till Lisa von Garrelts.

MEDIAMEDLEMMEN:

Önskar sig genreträffar

Lisa von Garrelts vill gärna träffa sina kollegor inom medicinjournalistiken.

Lisa von Garrelts, 37 år, är sjuksköterskan som blev enhetschef inom vården och sedermera journalist. Hon har varit medlem i Media i cirka två år.

– Media är en bra kanal och plattform för att hålla mig uppdaterad om vad som händer i branschen.

Hon tycker även att infoträffarna som varit haft intressant innehåll även om hon själv inte kunnat medverka. Likaså evenemangstipsen.

– Föreningen fyller en stor funktion när det gäller småföretagarfrågor. Sen är det förstas bra att man har möjlighet att ansöka om pressleg.

– Jag har skrivit på heltid i fyra år och innan dess hade jag det som hobby i cirka sju år.

Lisa berättar att Södersjukhusets personaltidning var en av hennes första uppdragsgivare och att det var intressant att känna att det var ett om-

råde hon behärskade och samtidigt var spännande.

– Det gav mig också tillträde till arenor som jag annars inte kunnat befinna mig i.

– Mina specialområden är medicin, vård och omsorg och medicin-teknik.

Lisa har också skrivit en del i lokalpress och kvällstidningsbilagor.

Idag är Lisa anställd som chefredaktör för magasinet Läkaren – livet & karriären samt Medtech Hjälpmedel.

– Jag trivs bra, men det är inte helt

otänkbart att jag kommer att börja frilansa igen så småningom. Det finns många fördelar. Men även nackdelar.

– Skulle jag önska något mer av föreningen Media så skulle det vara fler lokala träffar. Men ännu mer intressant tycker jag det skulle vara med genreträffar. Alltså träffar där man samlar ihop medlemmar med samma intresseområden. I mitt fall dem som skriver om sjukvård och den typen av frågor, avslutar Lisa von Garrelts.

Gunnel Olausson

Näste medlem på tur...

Hör av dig om du har förslag på medlemmar vi ska skriva om i NfM eller om du själv vill bli presenterad.

Maila till gunnel.olausson@foreningenmedia.se eller till styrelsen.

Forts. från sid 3.

och analys av föreningens verksamhet: Behövs Media och hur ska vi möta framtida behov? Ska vi samarbeta med andra organisationer?

I budgeten finns också avsatt pengar för föreningens 20-årsjubileum!

Styrelsen 2014: Till ledamöter i styrelsen valdes för ett år Lars-Eric Sjölander (ordförande med utslagsröst, omval som ledamot, nyval som ordförande), Catarina Berggrén (kassör, omval), Patric Lindén (omval) och Curt Weinzell (nyval). Curt är vår senaste medlem och ett välkommet tillskott vad beträffar kunskaper i försäkringsärenden. Han har varit kontaktperson för försäkringsärenden på IF Metall. Curts fotografverksamhet är den som dragit honom till Föreningen Media.

Övriga tre poster förklarades vakanta (stadgarna: "Styrelsen ska bestå av mellan sju och nio personer").

Till revisorer omvaldes Nancy Westman på två år och Tom Carlson, som har ett år kvar på sitt mandat.

Slutligen för dig som kan tänka dig att gå med i styrelsen nästa år: Till valberedning för 2015 valdes Staffan Obel, Malcolm Dixelius och Lotta Hellman.

Catarina Berggrén

Fotnot: Medlemsavgiften beslutades även 2014 bli 2000 kronor per år, varav 1444 kronor utgörs av serviceavgiften som är avdragsgill, 200 kronor är själva medlemsavgiften samt 360 kr utgörs av momsen. Fakturan för medlemsavgifterna mejlas till medlemmarna.

Varje medlem har ett konto på Föreningen Medias sajt www.foreningenmedia.se och inloggningen är de tre första bokstäverna i för- respektive efternamnen. Lösenordet kan endast medlemmen själv och har du glömt lösenordet går det att trycka på en "knapp" för att genast få nytt lösenord till den e-adress som du själv har anmält. På medlemsidan går att se hela fakturahistoriken.

EVENEMANGSTIPS

Frilansdagen 2014

11 april, Stockholm

Den 11 april finns det på nytt möjlighet att lyssna på intressanta föreläsningar, mingla med utställare, skapa nya kontakter och se vem som tilldelas årets Frilanspris. Programmet uppdateras kontinuerligt på Frilansdagen.se, men klara är Camilla Björkman, Christoffer Hjalmarsson, Mikael Grill Pettersson och Josefin Olevik.

Tid och plats: 11 april. 11.30–17.00.

Pustegränd 1–3, Stockholm.

Arrangör: Poppius Journalistskola och PP Pension

Anmälan: frilansdagen.se

Pris: Ingen entré, men "no show-avgift" 500 kr om du anmäler dig utan att dyka upp. Avanmälan senast den 8 april.

Visa vad du gör på vår hemsida!

Har du skrivit en bok, gjort en dokumentär eller något annat arbete du vill ska synas? Då får du gärna presentera ditt arbete på Föreningen Medias hemsida.

Hör av dig till kontakt@foreningenmedia.se med underlag så lägger vi upp det på sajten.

Har du även en hemsida kan du knuffa för den under kategorin: "Medlemmars Hemsidor" som finns på föreningens webbplats.

För att hitta andra medlemmar som lagt upp sina webbplatser kan du besöka:

www.foreningenmedia.se/medlemmars-hemsidor/
Patric Lindén

Styrelsen

kontakt@foreningenmedia.se

Lars-Eric Sjölander, ordförande
08-556 00 185

Catarina Berggrén, kassör
08-34 47 91

Patric Lindén, hemsida
073-772 04 71

Curt Weinzell
070-632 71 41

3 vakanta styrelseplatser

Nytt från Media

Ansvarig utgivare: Christina Zaar

Redaktör: Gunnel Olausson
gunnel.olausson@foreningenmedia.se

Kansli

Föreningen Media, c/o Kansliet,
Enhagssligan 6, 187 40 Täby

08-501 26 800

Plusgiro 831 77 40-2

kontakt@foreningenmedia.se

Medias rådgivare

datasupport@foreningenmedia.se

ergonomi@foreningenmedia.se

juridik@foreningenmedia.se